

قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان

مصوب ۱۳۴۸/۱۰/۱۱

با آخرین اصلاحات تا تاریخ ۱۳۸۹/۰۵/۳۱

فصل یکم - تعاریف

ماده ۱ - از نظر اینقانون بمؤلف و مصنف و هنرمند «پدیدآورنده» و به آنچه از راه دانش یا هنر و یا ابتکار آنان پدید می‌آید بدون در نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان و یا ظهور و یا ایجاد آن بکار رفته «اثر» اطلاق می‌شود.

ماده ۲ - اثرهای مورد حمایت اینقانون بشرح زیر است:

- ۱ - کتاب و رساله و جزوه و نمایشنامه و هر نوشته دیگر علمی و فنی و ادبی و هنری.
- ۲ - شعر و ترانه و سرود و تصنیف که بهر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
- ۳ - اثر سمعی و بصری بمنظور اجراء در صحنه‌های نمایش یا پرده سینما یا پخش از رادیو یا تلویزیون که بهر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
- ۴ - اثر موسیقی که بهر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
- ۵ - نقاشی و تصویر و طرح و نقش و نقشه جغرافیائی ابتکاری و نوشته‌ها و خطهای تزئینی و هر گونه اثر تزئینی و اثر تجسمی که بهر طریق و روش بصورت ساده یا ترکیبی بوجود آمده باشد.
- ۶ - هرگونه پیکره (مجسمه).
- ۷ - اثر معماری از قبیل طرح و نقشه ساختمان.
- ۸ - اثر عکاسی که با روش ابتکاری و ابداع پدید آمده باشد.
- ۹ - اثر ابتکاری مربوط به هنرهای دستی یا صنعتی و نقشه قالی و گلیم.
- ۱۰ - اثر ابتکاری که بر پایه فرهنگ عامه (فولکلور) یا میراث فرهنگی و هنری ملی پدید آمده باشد.
- ۱۱ - اثر فنی که جنبه ابداع و ابتکار داشته باشد.
- ۱۲ - هر گونه اثر مبتکرانه دیگر که از ترکیب چند اثر از اثرهای نامبرده در این فصل پدید آمده باشد.

فصل دوم - حقوق پدیدآورنده

ماده ۳ - حقوق پدیدآورنده شامل حق انحصاری نشر و پخش و عرضه و اجرای اثر و حق بهره‌برداری مادی و معنوی از نام و اثر او است.

ماده ۴ - حقوق معنوی پدیدآورنده محدود بزمان و مکان نیست و غیر قابل انتقال است.

ماده ۵ - پدیدآورنده اثرهای مورد حمایت این قانون میتواند استفاده از حقوق مادی خود را در کلیه موارد و از جمله موارد زیر بغیر واگذار کند:

- ۱ - تهیه فیلمهای سینمایی و تلویزیونی و مانند آن.
- ۲ - نمایش صحنه‌ای مانند تئاتر و باله و نمایشهای دیگر.
- ۳ - ضبط تصویری یا صوتی اثر بر روی صفحه یا نوار یا هر وسیله دیگر.
- ۴ - پخش از رادیو و تلویزیون و وسائل دیگر.
- ۵ - ترجمه و نشر و تکثیر و عرضه اثر از راه چاپ و نقاشی و عکاسی و گراور و کلیشه و قالب ریزی و مانند آن.
- ۶ - استفاده از اثر در کارهای علمی و ادبی و صنعتی و هنری و تبلیغاتی.
- ۷ - بکار بردن اثر در فراهم کردن یا پدید آوردن اثرهای دیگری که در ماده دوم این قانون درج شده است.

ماده ۶ - اثری که با همکاری دو یا چند پدیدآورنده بوجود آمده باشد و کار یکایک آنان جدا و متمایز نباشد اثر مشترک نامیده میشود و حقوق ناشی از آن حق مشاع پدیدآورندگان است.

ماده ۷ - نقل از اثرهاییکه انتشار یافته است و استناد به آنها بمقاصد ادبی و علمی و فنی و آموزشی و تربیتی و بصورت انتقاد و تقریظ با ذکر مأخذ در حدود متعارف مجاز است.

تبصره - ذکر مأخذ در مورد جزوه‌هاییکه برای تدریس در مؤسسات آموزشی توسط معلمان آنها تهیه و تکثیر میشود الزامی نیست مشروط بر اینکه جنبه انتفاعی نداشته باشد.

ماده ۸ - کتابخانه‌های عمومی و مؤسسات جمع‌آوری نشریات و مؤسسات علمی و آموزشی که بصورت غیر انتفاعی اداره میشوند میتوانند طبق آئیننامه‌ای که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید از اثرهای مورد حمایت این قانون از راه عکسبرداری یا طرق مشابه آن بمیزان مورد نیاز و متناسب با فعالیت خود نسخه‌برداری کنند.

ماده ۹ - وزارت اطلاعات میتواند آثاری را که قبل از تصویب این قانون پخش کرده و یا انتشار داده است پس از تصویب این قانون نیز کماکان مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۰ - وزارت آموزش و پرورش میتواند کتابهای درسی را که قبل از تصویب این قانون بموجب قانون کتابهای درسی چاپ و منتشر کرده است کماکان مورد استفاده قرار دهد.

قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان

ماده ۱۱ - نسخه برداری از اثرهای مورد حمایت این قانون مذکور در بند ۱ از ماده ۲ و ضبط برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی فقط در صورتیکه برای استفاده شخصی و غیر انتفاعی باشد مجاز است .

فصل سوم - مدت حمایت از حق پدیدآورنده و حمایت‌های قانونی دیگر

ماده ۱۲ - مدت استفاده از حقوق مادی پدیدآورنده موضوع این قانون که به موجب وصایت یا وراثت منتقل می شود از تاریخ مرگ پدیدآورنده پنجاه سال است و اگر وارثی وجود نداشته باشد یا بر اثر وصایت به کسی منتقل نشده باشد برای همان مدت به منظور استفاده عمومی در اختیار حاکم اسلامی (ولی فقیه) قرار می گیرد.

تبصره - مدت حمایت اثر مشترک موضوع ماده (۶) این قانون پنجاه سال بعد از فوت آخرین پدیدآورنده خواهد بود. (اصلاحی مصوب ۱۳۸۹/۵/۳۱)

ماده ۱۳ - حقوق مادی اثرهائیکه در نتیجه سفارش پدید می‌آید تا سی سال از تاریخ پدید آمدن اثر متعلق بسفارش دهنده است مگر آنکه برای مدت کمتر یا ترتیب محدودتری توافق شده باشد .

تبصره - پاداش و جایزه نقدی و امتیازاتی که در مسابقات علمی و هنری و ادبی طبق شرایط مسابقه به آثار مورد حمایت این قانون موضوع این ماده تعلق می‌گیرد متعلق به پدید آورنده خواهد بود .

ماده ۱۴ - انتقال گیرنده حق پدیدآورنده میتواند تا سی سال پس از واگذاری از این حق استفاده کند مگر اینکه برای مدت کمتر توافق شده باشد.

ماده ۱۵ - در مورد مواد ۱۳ و ۱۴ پس از انقضای مدتهای مندرج در آن مواد استفاده از حق مذکور در صورت حیات پدیدآورنده متعلق بخود او و در غیر این صورت تابع ترتیب مقرر در ماده ۱۲ خواهد بود .

ماده ۱۶ - در موارد زیر حقوق مادی پدیدآورنده از تاریخ نشر یا عرضه بمدت سی سال مورد حمایت این قانون خواهد بود:
۱ - اثرهای سینمایی یا عکاسی.

۲ - هر گاه اثر متعلق بشخص حقوقی باشد و یا حق استفاده از آن به شخص حقوقی واگذار شده باشد .

ماده ۱۷ - نام و عنوان و نشانه ویژه‌ایکه معرف اثر است از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود و هیچ‌کس نمی‌تواند آنها را برای اثر دیگری از همان نوع یا مانند آن به ترتیبی که الغاء شبهه کند بکار برد .

ماده ۱۸ - انتقال گیرنده و ناشر و کسانی که طبق این قانون اجازه استفاده یا استناد یا اقتباس از اثری را بمنظور انتفاع دارند باید نام پدیدآورنده را با عنوان و نشانه ویژه معرف اثر همراه اثر یا روی نسخه اصلی یا نسخه‌های چاپی یا تکثیر شده بروش معمول و متداول اعلام و درج نمایند مگر اینکه پدیدآورنده بترتیب دیگری موافقت کرده باشد .

ماده ۱۹ - هر گونه تغییر یا تحریف در اثرهای مورد حمایت این قانون و نشر آن بدون اجازه پدیدآورنده ممنوع است .

قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان

ماده ۲۰ - چاپخانه‌ها و بنگاههای ضبط صوت و کارگاهها و اشخاصیکه بچاپ یا نشر یا پخش یا ضبط و یا تکثیر اثرهای مورد حمایت این قانون میپردازد باید شماره دفعات چاپ و تعداد نسخه کتاب یا ضبط یا تکثیر یا پخش یا انتشار و شماره مسلسل روی صفحه موسیقی و صدا را بر تمام نسخه‌هایی که پخش میشود با ذکر تاریخ و نام چاپخانه یا بنگاه و کارگاه مربوط بر حسب مورد درج نمایند .

ماده ۲۱ - پدیدآورندگان میتوانند اثر و نام و عنوان و نشانه ویژه اثر خود را در مراکزی که وزارت فرهنگ و هنر با تعیین نوع آثار آگهی مینماید به ثبت برسانند.

این نامه چگونگی و ترتیب انجام یافتن تشریفات ثبت و همچنین مرجع پذیرفتن درخواست ثبت به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

ماده ۲۲ - حقوق مادی پدیدآورنده موقعی از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود که اثر برای نخستین بار در ایران چاپ یا پخش یا نشر یا اجرا شده باشد و قبلاً در هیچ کشوری چاپ یا نشر یا پخش و یا اجرا نشده باشد.

فصل چهارم - تخلفات و مجازات‌ها

ماده ۲۳ - هر کس تمام یا قسمتی از اثر دیگری را که مورد حمایت این قانون است بنام خود یا بنام پدیدآورنده بدون اجازه او و یا عالمأ عامداً بنام شخص دیگری غیر از پدیدآورنده نشر یا پخش یا عرضه کند بحسب تأدیبی از شش ماه تا ۳ سال محکوم خواهد شد .

ماده ۲۴ - هر کس بدون اجازه ترجمه دیگری را بنام خود یا دیگری چاپ و پخش و نشر کند بحسب تأدیبی از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد .

ماده ۲۵ - متخلفین از مواد ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ این قانون به حبس تأدیبی از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد .

ماده ۲۶ - نسبت به متخلفان از مواد ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ این قانون در مواردی که بسبب سپری شدن مدت حق پدیدآورنده استفاده از اثر با رعایت مقررات این قانون برای همگان آزاد است. وزارت فرهنگ و هنر عنوان شاکی خصوصی را خواهد داشت .

ماده ۲۷ - شاکی خصوصی میتواند از دادگاه صادرکننده حکم نهائی درخواست کند که مفاد حکم در یکی از روزنامه‌ها بانتخاب و هزینه او آگهی شود.

ماده ۲۸ - هر گاه متخلف از این قانون شخص حقوقی باشد علاوه بر تعقیب جزائی شخص حقیقی مسئول که جرم ناشی از تصمیم او باشد خسارات شاکی خصوصی از اموال شخص حقوقی جبران خواهد شد و در صورتیکه اموال شخص حقوقی بتنهائی تکافو نکند مابه‌التفاوت از اموال مرتکب جرم جبران میشود .

قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان

ماده ۲۹ - مراجع قضائی میتوانند ضمن رسیدگی بشکایت شاکی خصوصی نسبت به جلوگیری از نشر و پخش و عرضه آثار مورد شکایت و ضبط آن دستور لازم بضابطین دادگستری بدهند .

ماده ۳۰ - اثرهائی که پیش از تصویب این قانون پدید آمده از حمایت این قانون برخوردار است اشخاصی که بدون اجازه از اثرهای دیگران تا تاریخ تصویب این قانون استفاده یا بهره‌برداری کرده‌اند حق نشر یا اجرا یا پخش یا تکثیر یا ارائه مجدد یا فروش آن آثار را ندارند مگر با اجازه پدیدآورنده یا قائم مقام او با رعایت این قانون. متخلفین، از حکم این ماده و همچنین کسانی که برای فرار از کیفر بتاريخ مقدم بر تصویب این قانون اثر را به چاپ رسانند یا ضبط یا تکثیر یا از آن بهره‌برداری کنند بکیفر مقرر در ماده ۲۳ محکوم خواهند شد.

دعاوی و شکایاتی که قبل از تصویب این قانون در مراجع قضائی مطرح گردیده باعتبار خود باقی است .

ماده ۳۱ - تعقیب بزه‌های مذکور در اینقانون با شکایت شاکی خصوصی شروع و با گذشت او موقوف میشود.

ماده ۳۲ - مواد ۲۴۵ و ۲۴۶ و ۲۴۷ و ۲۴۸ قانون مجازات عمومی ملغی است .

ماده ۳۳ - آئین نامه‌های اجرائی اینقانون از طرف وزارت فرهنگ و هنر و وزارت دادگستری و وزارت اطلاعات تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید .

قانون فوق مشتمل بر سی و سه ماده و سه تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روزدوشنبه سوم آذر ماه ۱۳۴۸ در جلسه روز پنجشنبه یازدهم دیماه یکهزار و سیصد و چهل و هشت شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

- برای عضویت در کانال تلگرام اخبار اینجا کلیک کنید →
- برای عضویت در خبررسان تلگرام اخبار اینجا کلیک کنید →
- برای عضویت و پیگیری صفحه اینستاگرام اخبار اینجا کلیک کنید →
- برای دریافت تازه ترین مطالب، در خبرنامه ایمیلی اخبار عضو شوید →